

DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE
DIREKCIJA ZA INSPEKCIJU RADA

PLAN RADA ZA 2026.GODINU

UVOD

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, inspekcija rada je organizovana kao Direkcija za inspekciju rada u Direktoratu za inspeksijske poslove.

U članu 12g Zakona o inspeksijskom nadzoru propisano je da inspeksijski organi vrše inspeksijski nadzor u skladu sa godišnjim planom rada, koji se priprema na osnovu praćenja stanja i procjene rizika iz člana 12b i 12v istog zakona.

Direktorat za inspeksijske poslove/Direkcija za inspekciju rada sačinjava ovaj plan rada shodno praćenju i analizi stanja u oblasti za koju je nadležna i procjeni rizika, u skladu sa članovima 12b i 12v Zakona o inspeksijskom nadzoru. Analiza stanja vrši se, prevashodno, uzimajući u obzir analitičke i statističke podatke iz jedinstvenog informacionog inspeksijskog sistema (JIIS), praćenjem kontrolnih listi, korišćenjem javno dostupnih podataka, kao i istraživanjem javnog mnjenja.

Osnov za planiranje aktivnosti inspekcije rada su međunarodne konvencije i ugovori, strateška dokumenta i akcioni planovi Vlade Crne Gore, kao i Akcioni plan za jačanje kapaciteta inspekcije rada.

KADROVSKI KAPACITETI

U Direkciji za inspekciju rada je sistematizovano 32 radna mjesta, od toga je 31 za inspektore (glavni inspektor, inspektor I, inspektor II i inspektor III) i 1 samostalni referent.

Od 31 sistematizovanih radnih mjesta inspektora, popunjena su 24, uključujući i glavnog inspektora. Od ukupnog broja zaposlenih inspektora rada, 8 je sa mjestom rada u Podgorici, dok su ostali raspoređeni u opštinama: Nikšić 2, Budva 1, Ulcinj 1, Bar 3, Herceg Novi 2, Bijelo Polje 2, Rožaje 1, Berane 2, Plav 1, Pljevlja 1.

DJELOKRUG NADLEŽNOSTI

Inspekcija rada kontroliše primjenu zakona i drugih propisa o radu i zapošljavanju, kolektivnih ugovora i ugovora o radu. Subjekti nadzora su sva pravna lica i fizička lica, osim organa državne uprave i lokalne samouprave, kao i određenih fondova i zavoda, gdje se na prava zaposlenih primjenjuje Zakon o državnim službenicima i namještenicima. Najvažniji propisi nad kojima inspekcija rada vrši kontrolu su Zakon o radu, Zakon o strancima, Zakon o štrajku, kao i Opšti kolektivni ugovor i granski kolektivni ugovori za određene oblasti. Inspekcija rada ima ovlašćenje da kontroliše više od 15 drugih zakona ili podzakonskih akata. Prioritetne aktivnosti inspekcije rada su usmjerene na suzbijanje neformalne zaposlenosti, u skladu sa obavezom iz Srednjoročnog programa rada Vlade Crne Gore 2024–2027 i Programa za suzbijanje sive ekonomije u Crnoj Gori 2024–2026, kao i kontrola onih odredaba zakona o radu, koje se odnose na najznačajnija prava zaposlenih.

ORGANIZACIJA I STRUKTURA INSPEKCIJSKIH NADZORA

Tokom 2026. godine inspektori rada će vršiti različite vrste nadzora koji se međusobno razlikuju po obimu, metodama po kojima se vrše, oblastima i djelatnostima koje se kontrolišu, kao i ciljevima. Organizaciju nadzora i permanentnu kontrolu postupanja inspektora vrši glavni inspektor rada. Planiranje postupanja po potrebi će se vršiti na dnevnom, sedmičnom ili mjesečnom nivou.

Značajan broj nadzora inspekcija rada će vršiti zajedno sa drugim inspekcijama. Saradnja sa inspektorima iz Uprave policije će se odvijati tokom cijele godine, dok će se sa ostalim inspekcijama, (zdravstveno sanitarnom, turističkom, tržišnom i dr.) najviše zajedničkih nadzora izvršiti pojačanim inspeksijskim nadzorima u primorskim opštinama tokom ljetnje turističke sezone, u sjevernim opštinama tokom zimske turističke sezone, kao i na teritoriji cijele države tokom prazničnih dana.

Kada su u pitanju inicijative za vršenje inspeksijskog nadzora, iste će biti razmotrene od strane inspektora koji će o tome obavijestiti podnosioc, shodno obavezi iz čl. 13 st. 1 tač. 1 Zakona o inspeksijskom nadzoru. Odluka o tome da li će se pokrenuti postupak inspeksijskog nadzora po inicijativi donijeće se nakon razmatranja navoda inicijative i drugih okolnosti potrebnih za procjenu rizika. Prednost će biti data razmatranju inicijativa kojima zaposleni ukazuju na povredu njihovih prava iz rada i po osnovu rada, a koja može imati težu posledicu po njihova dobra i interese.

U skladu sa planiranim aktivnostima iz akcionog plana, biće uvedene inspeksijske kampanje, u određenim danima, sedmicama ili mjesecima, kada će nadzori biti usmjereni na kontrolu specifičnih pitanja radnog prava (neprijavljeni rad, radno vrijeme, prava maloljetnika i sl.) i kombinovati ih sa aktivnostima podizanja svijesti radi privlačenja medijske pažnje.

Obim vršenja inspekcijskih nadzora po djelatnostima razlikovaće se po opštinama, jer je vrsta poslovne aktivnosti značajno različita zavisno od broja stanovnika, razvijenosti opštine i drugih sličnih faktora. Inspektori će posebno obratiti pažnju na poslodavce koji posluju u ruralnim i manje prometnim mjestima.

Prilikom planiranja inspekcijskih nadzora vršiće se rotacije inspektora, na način što će inspektori postupati u opštinama van svog mjesta rada.

U nastavku je tabela sa prikazom inspekcijskih nadzora po djelatnostima i vremenskom periodu vršenja inspekcijskog nadzora:

R. b.	Aktivnosti	Rok realizacije aktivnosti
1.	-Ugostiteljstvo -Pekare, trgovinska i zanatska djelatnosti -Gradilišta	kontinuirano (januar – decembar)
2.	Hoteli, kupališta, turističkih agencija, luka i brodova za prevoz putnika-turista (pojačani nadzor u ljetnjoj i zimskoj turističkoj sezoni)	januar, jul i avgust
3.	-Obezbjedenje lica i imovine - Poljoprivreda i šumarstvo i -Farme, mljekare i proizvodni pogodin hrane i pića	mart i septembar
4.	Taksi prevoz	Maj

5.	Zdravstvene ustanove Sport i rekreacija	Maj i oktobar
6.	Banke i osiguravajuća društva	Februar
7.	Privredna društva i javne ustanove čiji je osnivač ili većinski vlasnik država, odnosno jedinica lokalne samouprave	Mart i novembar
8.	-Agencije za privremeno ustupanje zaposlenih i kontrola prava zaposlenih u smislu čl.55 st.4 Zakona o radu -Knjigovodstvene agencije i drugi oblici kancelarijskog poslovanja	novembar
9.	Druge djelatnosti	kontinuirano (januar – decembar)

Kada su u pitanju prioritetna pitanja koja će biti predmet kontrole inspekcije rada, najvažnija aktivnost odnosiće se na suzbijanje neformalnog rada (bez zaključivanja ugovora o radu i bez prijave na obavezno socijalno osiguranje). Cilj je da se upravnim mjerama i radnjama što veći broj zaposlenih prevede u regularan radni odnos. Naša država je u poslednjih nekoliko godina prepoznata kao destinacija u kojoj brojni strani državljani traže zaposlenje, što je evidentirano i kroz terenski rad inspektora, koji sve češće ova lica zatiču na radu. Ciljani nadzori u pogledu kontrole radnog angažovanja stranaca inspekcija rada vrši sa inspektorima za strance pri Upravi policije, ali i mimo ovih akcija, inspektori redovno kontrolišu da li su strani državljani u zakonitom radu.

Pored navedenog, aktivnosti inspekcije će biti usmjerene i na poštovanje radnog vremena zaposlenih i prekovremeni rad. Posebna pažnja, naročito tokom ljetnje turističke sezone, ali i u drugim periodima, usmjerena je na kontrolu poštovanja prava zaposlenih maloljetnika. Uzimajući u obzir da inspekcija rada, prilikom vršenja inspeksijskih nadzora, može uočiti indikatore postojanja radne eksploatacije u svrhu trgovine ljudima, to su aktivnosti inspekcije rada, samostalno ili u koordinaciji sa Upravom policije, usmjerene i na kontrolisanje onih subjekata i onih djelatnosti gdje postoji veći rizik od ovakvih pojava. Obzirom da se očekuje da do početka naredne ljetnje turističke sezone stupi na snagu novi zakon koji će regulisati oblast sezonskog zapošljavanja, inspekcija rada će u ljetnjim mjesecima kontrolisati primjenu ovog zakona.

Inspekcija će kontrolisati primjenu i drugih propisa iz rada i po osnovu rada, sve u skladu sa težinom posledice koju može izazvati njihovo nepoštovanje po zaposlene.

U nastavku je prikazana tabela sa oblastima radnih odnosa i zapošljavanja koje će biti predmet kontrole, kao i ciljane vrijednosti.

R. b.	Oblast kontrole	Ciljana vrijednost broja okončanih inspekcijskih nadzora
1.	Inspekcijski nadzor nezakonitog (neprijavljenog) rada	6100
2.	Inspekcijski nadzor nad isplatom zarade	1000
3.	Inspekcijski nadzor nad radnim vremenom zaposlenih i korišćenjem odmora	2500
4.	Inspekcijski nadzor nad radom maloljetnika	800
5.	Inspekcijski nadzor nad korišćenjem godišnjeg odmora	600
6.	Inspekcijski nadzor u vezi Zakona o zabrani zlostavljanja na radu	600
7.	Inspekcijski nadzor nad zakonitošću zasnivanja radnog odnosa kod privrednih društava i javnih ustanova čiji je osnivač ili većinski vlasnik država, odnosno jedinica lokalne samouprave	20

8.	Inspekcijski nadzor nad pravima zaposlenih koji su ustupljeni korisniku preko Agencije za privremeno ustupanje zaposlenih -	15
9.	Inspekcijski nadzor nad uručivanjem ugovora o radu zaposlenima i obračuna zarada	2000
10.	Inspekcijski nadzori po inicijativama zaposlenih i građana	1000
11.	Inspekcijski nadzori nad drugim pitanjima u vezi radnih odnosa i zapošljavanja	50

OSTALE AKTIVNOSTI

Vlada Crne Gore je usvojila Akcioni plan za jačanje kapaciteta inspekcije rada 2025-2027, kojim su predviđene brojne aktivnosti u vezi poboljšanja institucionalnih, kadrovskih i tehničkih kapaciteta inspekcije. Cilj je stvoriti moderan, efikasan, etičan i profesionalan sistem državnog nadzora nad radnim odnosima, sposoban da odgovori na izazove novih rizika i promjena u oblasti rada, prilagođen potrebama društva, ekonomije i aktuelnim trendovima.

U skladu sa obavezama iz akcionog plana u inspekciji rada će tokom 2026. godine sprovesti aktivnosti na planu obuke trenutno zaposlenih inspektora, kao i inspektora koji tek budu zasnovali radni odnos. Nakon razrade internog sistema obuka, sprovođiće se obuke u vezi primjene Zakona o inspekcijskom nadzoru, Zakona o prekršajima, Zakona o strancima i Zakona o rada, a sve u svrhu poboljšanja znanja i sticanja vještina inspektora za efikasno vršenje inspekcijskih nadzora.

Direktorat za inspekcijske poslove će raditi na organizovanju sastanaka i saradnji sa predstavnicima zaposlenih i poslodavaca. Takođe, biće inicirano uvezivanje i razmjena podataka sa drugim državnim organima i institucijama, u svrhu što bolje i kvalitetnije pripreme inspekcijskih nadzora i bržeg i lakšeg dokazivanja činjenica tokom postupka inspekcijskog nadzora.

Kada je u pitanju jačanje međunarodne saradnje, Ministarstvo rada zapošljavanja i socijalnog dijaloga je odobrilo učešće svoja dva predstavnika (od kojih je jedan inspektor rada) studijskoj posjeti ELA, koja će biti realizovana u period 28-30 januar 2026. godine. Direktorat za inspekcijske

poslove će sarađivati i na brojnim drugim međunarodnim i državnim projektima, koji se tiču inspekcijskih nadzora.

Poseban aspekt djelovanja inspektora rada odnosiće se na aktivnije uključivanje u pitanje trgovine ljudima, koja se često dešava radi redne eksploatacije. Inspektori rada su vrlo važni u borbi protiv trgovine ljudima, jer kroz inspekcijske nadzore na terenu mogu uočiti indikatore koji ukazuju da se može raditi o radnoj eksploataciji radno angažovanih lica, posebno kada je riječ o djelatnostima u kojima se trgovina ljudima najčešće dešava. Dana 17.12.2025. godine, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga potpisalo je sa Vrhovnim državnim tužilaštvom i Ministarstvom unutrašnjih poslova Protokol o saradnji u otkrivanju i istraživanju trgovine ljudima u svrhu radne eksploatacije, kojim je definisana saradnja između ovih organa na planu daljeg djelovanja u borbi protiv trgovine ljudima, gdje će inspekcija rada biti značajan sudionik daljih aktivnosti zajedno sa predstavnicima policije i državnog tužilaštva.

Pored svega navedeno, glavni inspektor rada i inspektori rada biće aktivni kao članovi radnih grupa za izmjene različitih propisa i na taj način dati značajan doprinos kako bi norme bile primjenjive u praksi. Takođe, učestovaće i u različitim međunarodnim ili državnim projektima, komisijama i radnim timovima koji se odnose na djelovanje inspekcije rada.

ODGOVORNOST ZA REALIZACIJU PROGRAMA

Za realizaciju plana rada odgovorni su generalni direktor Direktorata za inspekcijske poslove, glavni inspektor rada, inspektori i ostali zaposleni u Direkciji za inspekciju rada.